

ಮಾತು-ಕತೆ

ಈಗಾಗಲೇ ನೂರಾರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಹೌದು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಯುದ್ಧಿಶ್ ಭಾಷೆಯ ಕತೆಗಾರ ಇಸಾಕ್ ಬಾಶೆವಿಸ್ ಸಿಂಗರ್ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, 'ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಓದುಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬಾರದು, ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡಬಾರದು' ಅಂತ. ಈ ಸರ್ವಗ್ರಾಹಿ ಓದುಗನನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೋಸ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೋಸ. ನಾವು ಏನನ್ನೋ ಬರೆದಾಗ, ನೀವು ಈಗ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಹೊಸದೇನನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಮೊದಲು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಾರನಿಗೂ ಅವಶ್ಯ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

- ನಿಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೂ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ?

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ತಂಗಿಗೆ ಕತೆ ಹೇಳೆಂದು ಬಹಳ ಖೇಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಬಾರಿ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಕತೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ನನಗವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದೊಂದನ್ನೇ. ಅದರ ಹೆಸರು 'ನರಳಿನ ಕಳ್ಳ'. ಪ್ರತಿಸಲ ಅವರು ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದು ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಕಾಲು ಮುರಿದಾಗ ಕಥಾನಾಯಕನ ತಂಗಿಯ ಕಾಲು ಮುರಿದ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಕತೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಆ ಕತೆ ಯಾವತ್ತೂ ಬೇಡವೆನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಕತೆಯನ್ನು ನೂರಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಲೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಕತೆ ಕೇಳುವುದು ಮುಂದೇನೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ತೇಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯೇ. ಇದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಕೇಳುಗನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅವರು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನುರಿತ ಕತೆಗಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ.

- ಒಂದು ಮಾತಿದೆ - ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕ ಒಂದೇ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಥವಾ ಒಂದು ಕತೆಗಾಗಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕತೆಗಳು ಅವನಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಂತ...

ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಹಾಗನ್ನಿಸಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೊದಲ ಸಂಕಲನದ ಕತೆಗಳಿಗೂ ನಂತರದ ಕತೆಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ ಕಾಳಜಿ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದೇ ಕತೆಯನ್ನು ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ನನಗ್ಯಾವತ್ತೂ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಯಾವುದೋ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡೋದಾದರೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ, ಸಿಂಗರ್ ಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದೆವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಷ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕತೆಗಾರರು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾವು ಕತೆಯನ್ನು ಓದುವ ಕ್ರಮ, ನಮ್ಮ ಪದಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಬೇರೆ. ನಾವು ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದವರು, ಇಬ್ಬರದೂ ಮನೆ ಮಾತು ಕೊಂಕಣಿ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಸಾಮ್ಯ ಕಾಣಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಷ್ಟು ಬೇರೆ